

IMUNITET SINDIKALNIH PREDSTAVNIKA

Propust u nezaključenju sporazuma i neutvrđivanju broja sindikalnih predstavnika koji bi uživali imunitet od prestanka radnog odnosa, ne može ići na štetu tužioca kao imenovanog sindikalnog predstavnika kome je otkazan ugovor o radu za vreme obavljanja sindikalne funkcije.

Iz obrazloženja: Pravnosnažnom presudom Okružnog suda u Leskovcu odbijena je žalba tuženog IGM "Mladost" AD Leskovac i potvrđena presuda Opštinskog suda u Leskovcu, kojom je usvojen tužbeni zahtev tužioca i poništeno rešenje tuženog br. 1352 od 14.09.2007. godine, a tuženi obavezan da tužioca vrati na rad i rasporedi na poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi, znanju i sposobnostima. Revizija tuženog odbijena je. Tužilac je bio zaposlen kod tuženog na neodređeno vreme na poslovima automehaničara prve grupe, po ugovoru o radu iz 2003. godine. Ugovor o radu mu je otkazan osporenim rešenjem od 14.09.2007. godine zbog ekonomskih i organizacionih razloga u smislu čl. 175. st. 1. tačka 4. u vezi čl. 179. st. 1. tačka 9. Zakona o radu. Prema pristupnici od 22.11.2006. godine tužilac je bio član Granskog sindikata "Nezavisnost" IGM "Mladost" AD Leskovac, koji je kod nadležnog ministarstva 18.02.2007. godine upisan u Registar sindikalnih organizacija. Ovaj sindikat je 17.04.2007. godine podneo zahtev tuženom za utvrđivanje reprezentativnosti jer ima 60 pristupnica potpisanih od strane članova ovog sindikata zaposlenih kod tuženog, ali mu je tuženi osporio reprezentativnost. Tuženi i ovaj sindikat nisu zaključili ni kolektivni ugovor, ni sporazum kojim bi bio utvrđen broj sindikalnih predstavnika koji uživaju zaštitu u smislu čl. 188. Zakona o radu. Sa drugim sindikatom, kome nije osporio reprezentativnost, tuženi je zaključio takav sporazum. Tužilac je 23.04.2007. godine izabran za predstavnika Granskog sindikata "Nezavisnost" u Odboru poverenika koji ima devet novih članova, što je tuženom bilo poznato. Nižestepeni sudovi su pravilno primenili materijalno pravo nalazeći da tužilac kao izabrani sindikalni predstavnik uživa zaštitu od otkaza ugovora o radu, u smislu čl. 188. st. 1. tačka 3. u vezi st. 2. Zakona o radu. Kao i u smislu odredbi članova 1. i 4. ratifikovane Konvencije međunarodne organizacije rada br. 135 o zaštiti i olakšicama koje se pružaju predstavnicima radnika u preduzeću, koja je sa stanovišta Vrhovnog kasacionog suda deo jedinstvenog pravnog poretka RS u smislu čl. 194. Ustava RS, a nema primat u odnosu na domaće opšte pravne akte. Ispravan je zaključak da je tuženi propustio da sa sindikatom "Nezavisnost", čiji je tužilac izabrani predstavnik u Odboru poverenika, utvrdi broj sindikalnih predstavnika koji bi uživali zaštitu od otkaza ugovora o radu u smislu čl. 188. st. 3. u vezi st. 1. tačka 3. Zakona o radu, te da zato u toj situaciji nije mogao da tužiocu otkaze ugovor o radu, zbog čega je pobijano rešenje o otkazu nezakonito. Zaštita sindikalnog predstavnika nije uslovljena reprezentativnošću sindikata ali od ovog svojstva sindikata zavisi na koji način će biti utvrđen broj sindikalnih predstavnika koji uživaju zaštitu u smislu čl. 188. st. 3. u vezi st. 1. tačka 3. Zakona o radu: kolektivnim ugovorm koji zaključuje reprezentativni sindikat kod poslodavca u smislu čl. 248. Zakona o radu ili sporazumom u smislu čl. 249. i 250. Zakona o radu. Međutim, odredbama Zakona o radu nije propisana sankcija za slučaj nezaključivanja ovakvog sporazuma. U situaciji kao što je konkretna, kada su tuženi i sindikat "Nezavisnost" propustili da zaključe sporazum o broju sindikalnih predstavnika koji bi uživao imunitet od prestanka radnog odnosa, postavlja se pitanje ko od njih onda snosi teret tog propusta. Vrhovni kasacioni sud nalazi da je taj teret na tuženom poslodavcu, s obzirom da organizacija sindikata prema poslodavcu ima dve obaveze, po čl. 208. Zakona o radu: da mu dostavi akt o upisu u Registar sindikata jer danom upisa stiče svojstvo pravnog lica u smislu čl. 238. Zakona o radu i da mu dostavi odluku o izboru predstavnika i članova organa sindikata. Sve naredne korake treba da učini poslodavac, koji je dužan da ispuni niz obaveza prema sindikatu i da ovlašćenim predstavnicima sindikata omogućiti ostvarenje određenih prava, čak i ako o tome nije zaključen kolektivni ugovor ili sporazum u smislu čl. 207. st. 2. i članova 209/212. ZOR. Shodno tome, propust u zaključenju sporazuma i neutvrđivanju broja sindikalnih predstavnika koji bi uživali imunitet od prestanka radnog odnosa ne može ići na štetu tužioca kao imenovanog sindikalnog predstavnika kome je otkazan ugovor o radu za vreme obavljanja sindikalne funkcije.

(Presuda Opštinskog suda u Leskovcu P. 3349/09, od 20. novembra 2008, Presuda Okružnog suda u Leskovcu Gž. 289/09, od 13. februara 2009. i Presuda Vrhovnog kasacionog suda Rev. II 392/10, od 24. februara 2010. godine)